

Zomby.exe

Радій Радутний

— Ну, так що там цікавого?

Чоловік, що сидів за комп'ютером, здригнувся, й різко повернув голову.

— А, це ти...

— На когось чекав?

— Та ні, ні на кого. Просто замислився.

— Над чим жеж це?

— Розумієш, — він кивнув на дисплей. — Тут вельми цікава ідея... На дисплеї, як завжди, світилися рядки якоїсь програми.

— Яка ж, цікаво?

— З приводу вірусів.

Тема була болючою. Болючою для всіх, хто хоч раз на день стикався з компами. Останнім часом інститут, й не лише наш, до речі, переживав навалу за навалою. Троянізовані пакети, віруси й просто програми-вандали, а особливо цим відзначались іграшки, знівечили вже з пару вінчестерів тобто зовсім, переформатування в нас вже не вважається великою проблемою а скільки людино/добо/матюків було втрачено на перенабивання дисертацій, доповідей та анонімок... Не далі, як місяць тому невідомий хакер за допомогою програми-відмички мало не позбавив нас половини валютних резервів — директор тоді не зміг з'їздити на дурняк в Париж й страшенно розлютився, а тиждень тому я сам витратив багато часу на нейтралізацію "стрибунця".

Ох уже цей "стрибунець"! Зліплений, судячи з деяких ознак, десь поблизу, можливо навіть в інституті, цей негідник відзначався особливою активністю по суботах, а займався тим, що перекидав слова в текстових файлах на кілька рядків вгору або вниз. Вигляд це мало, звичайно, досить цікавий, особливо, коли слова перестрибували прямо під час роботи над текстом. Програмісти сміялись й особливо з ним не воювали... а потім в місцевій газеті у статті, набраній на інститутському компі, з'явилось: "Директор інституту нейрології — макака-резус — заявив, що..." й далі за текстом — стало не до сміху. Спочатку тим, хто статтю набивав, потім операторам, потім й програмістам... До нас хвиля дійшла хоч і ослабленою, але відчутною, й зав особисто форматував вінчестери й перетрушував діски в архивах.

Щоправда, кінець кінцем вийшло на краще — з того ж такі валютного резерву було виділено кошти на Sheriff, а також на офіційну підписку AidsTest, й тепер жоден ящик не працював без "електронного сторожа".

— Так що там з приводу вірусів? — перепитав я.

— Погані новини, — зітхнув програміст. — У вас в відділі який ревізор стоїть? AdInf?

— Так. А що? Його ж наче хвалять?

— Вже можна не хвалити. З'явилась штучка, що навчилась його обходити.

— Гм... А як?

— До кінця ще не розібрався, але ідея проста. Вірус просто блокує всю ОЗУ, вибирає вільне місце — кілобайт на сто, завантажує себе туди, ну і... і робить свою чорну справу.

— Таким чином, перший крок — блокувати взагалі всі резиденти, в тому числі й саму систему...

— Точно! До речі, це майже те, що я тобі рік тому пояснював.

— З невеликою різницею...

— Так, я мав на увазі блокування лише окремої ділянки пам'яті, тобто вимкнення якоїсь конкретної функції. Пам'ятаєш?

— Так, приблизно. Малось на увазі, що резидентний сторож не повинен взнати, наприклад, про запис на диск до того, як запис буде закінчено.

— Правильно. А що, може й мені якогось звіра зліпити та випустити?

Ми засміялись. Справді, Ігор був чудовим програмістом, і написати якогось "хитрого" віруса міг якщо й незаіграшки, практично без особливих зусиль. Систему, всі її ходи і виходи, він знав чудово. Я, звичайно, в цій справі теж дурнем не був, але мій вірус навряд чи обійшов би найпримітивнішу пастку.

Ладно. Jedem seine. В галузі нейронів я був, як вважав керуючий відділом, "не геній, звичайно, але не менш як талант."

— А що то в тебе? — зацікавившись текстом на дисплеї, я підсів ближче.

— SoftPanorama.

— Свіжа?

— Останній номер. Ти ще не бачив?

Я заперечливо похитав головою. З милості того ж таки керуючого, наш відділ не мав навіть локальної мережі, й електронні журнали доходили до нас в останню чергу. А бувало, й зовсім не доходили.

— Що там ще є?

— Та так, різні новини. До речі, знаєш, що в Києві теж з'явилися випадки нейрочуми?

— Оце тобі! І давно?

— Перший випадок трапився десь з півтори місяці тому, якраз коли ти повернувся.

— Слава Богу! — цілком серйозно сказав я.

— Угу, — посміхнувся Ігор. — Ти вчасно втік. Але в нас те ж саме.

— Хто?..

— Директор авіазаводу, Роман Стахович...

— Це, здається, з телевізії?

— Так, з міського каналу. І ще там хтось, я вже не пам'ятаю.

— Й, мабуть, як завжди — саме керівництво?

— Майже так.

— А виявили їх як?

— Та по старому, енцефалографом. Зараз йде вибіркова перевірка, ти в курсі?

Я кивнув. Півроку тому й наш відділ пробував боротись з пошестю. На жаль, без

жодного успіху. Київ, а потім Полтава нас обійшли, й тему було згорнуто.

— А збудника виявили?

— Ні. Й навіть приблизно. Пишуть... — Ігор знову кивнув на дисплей. ...що складається враження, наче ця штука передається поглядом, або... Стривай-но...

Він замовк.

— Ну-ну? — зацікавився я.

— Послухай, виникла ідея.

— З приводу нейрочуми? В тебе?

Ігор кивнув.

— Можливо, вона трохи фантастична, — додав він по паузі. — А можливо, й цілком реальна. Тобі легше судити.

— Ну, то в чому ж суть?

Програміст знову помовчав.

— Ось дивись, — почав він нарешті. — Ця пошесть має вибірковий характер, так?

— Так, — погодився я. — Майже завжди хворіють "важливі персони".

— Отже, той вірус, чи що воно таке, "знає", до кого чіпляється, а до кого — ні, так?

— Так.

— Чи можливо це пояснювати природним походженням?

— Мабуть... ні.

— Далі. Поведінка хворої людини нічим не відрізняється від нормальної... поки не буде отримано сигнал...

— Якого й досі не розшифровано...

Ігор ображено пирхнув, замовк, потім підозріло поглянув на телефон.

— По секрету, — скакав він, накривши прилад, де — цілком ймовірно був захований мікрофон, товстим чохлам від принтеру. — Ми майже скінчили цю справу. Сигнал — це якась невинна фраза, типу "Ну, що там нового?" або "Що чути?". Після того хвора людина починає виконувати накази... Стрибати з вежі, наприклад, або красти ботулін з лабораторії.

— Чиї ж накази?

— Це ще не розшифровано. Здається, того, хто скаже кодову фразу. Але дуже про це не розпатякуй, це службова таємниця.

— Звичайно, звичайно. Але... Слухай, що цей мікроб має штучне походження — здогадувались і раніше. Але де є він? Ніхто його не бачив.

— І не побачить. Бо його нема.

Ігор зробив ефектну паузу і недбало кинув:

— Ця штука передається через інформаційні канали. Ну, зір, слух або ще там щось...

— Як комп'ютерний вірус?

— Угу, — програміст посміхнувся. — Це така собі складена на рівні нейронних ядер програмка, що захоплює керування над людським мозком і...

— Добре, — перебив я. — Але як ти її введеш? Людина ж не захоче, щоб її сіломиць

набивали невідомо якою інформацією, так?

— От цього вже я не розумію, — трохи знітився Ігор. — Можливо, це має бути щось на зразок тексту або малюнку. Або й того і іншого разом. Та що я буду розповідати, це ж ваш відділ займався кодуванням і вводом мозкової інформації?

— Так, так. Але до такого ще не дійшли. Добре... Але ж людина, помітивши щось не те, може припинити ввід інформації, так?

— А на цей випадок... Слухай, саме це робить той новий вірусі Треба просто блокувати всі резидентні програми, себто... е-е-е... порушити роботу нервової системи і...

— Ну, до такого ми точно ще не дійшли.

— Й слава Богу! — буркнув Ігор. — А то б вже пів міста чекало б на ваші накази.

Ми засміялися. Я поглянув на годинник — реакція в лабораторії вже мала скінчитись, отже слід йти.

— До речі, — я дістав з кишені конверт з диском. — Скинь-но мені "Panoram-y".

— Чистий? — підозріло запитав Ігор.

— Наче чистий, — я знизав плечима. — А втім, перевір.

Програміст завагався.

— Перевір, перевір! — наполіг я. — Бо вчора хлопці притягли якусь іграшку, могли й вірус зачепити.

Ігор увімкнув Лозинського. Поки на дисплеї висіла заставка, та блимали назви вже перевірених файлів, ми встигли обмінятись парою анекдотів.

Дзиччання дисководу урвалось, на дисплеї з'явився напис "Не обольщайтесь результатами проверки устаревшей версией..."

— Добре, — пробурмотів Ігор. — Тобі всю переписувати?

Я кивнув.

— Зараз, зараз... О, а це що таке?

Диск мав лише один файл під назвою "test123".

— А, то це ж та гейма і є. Хтось з хлопців отримав вчора чи то з Америки, чи з Германії. То якийсь тест, визначає біоритми, коефіцієнти інтелекту, ще там щось...

— Можна вкрасти? — всі знали, що різні тести — Ігорева слабкість.

— Звичайно.

Поки я пхав диск у конверт, а конверт до кишені, Ігор вже набрав команду і натиснув пуск.

Що буде далі — я знав. Знав, хоч і ніколи не бачив. Та й, чесно кажучи, не приведи мені Боже таке побачити. Отже, я швидко розвернувся спиною до дисплею.

— Тю, що воно? — почулося ззаду. — А три зет сім бе... Що за нісенітниця?

Я мовчав. Пастка спрацювала. Лишалось лише чекати.

— Слухай, цей твій тест видає якусь плутанину, текст вперемішку з малюнками. Ти чуєш? Ось поглянь!

Поглянути? Ні, дякую. Краще вже вистрибнути у вікно!

— Та ні, це маячня якась! Хоча... Та це ж...

Тиша. Тепер Ігор не може відвести погляд від дисплею.

Сам винен. Рік тому подав мені ідею блокувати резидентні програми. Зараз його мозок має лише одну мету — додивитись цю "маячню" до кінця.

— Нннннннннннннннн!!!!!!

Я здригнувся й мало не поглянув назад. Йй вдруге здригнувся, уявивши, що сталося б, якби поглянув.

Вірус нейрочуми не стане розбирати, хто перед ним — чи його творець, чи просто чергова жертва. Я й монтував його наосліп, блоками.

Запала тиша.

Я поглянув на годинник — за хвилину-дві процес має скінчитись.

Комп видав короткий писк. Я обернувся — й побачив чистий дисплей.

Йй Ігора, що поволі приходив до тями.

— То це ти! Он воно що!... — прохрипів він, намагаючись встати.

— Ну, що там цікавого? — кинув я кодову фразу.

Програміст здригнувся і безсило впав у крісло.

— Слу...ха...ю... — ледь вичавив він з себе.

— Розкажи про себе! — звелів я.

— Народився...

— Ні, не те! Який з тебе спеціаліст?

— Непоганий, — байдуже відповів він. Байдуже, наче зомбі. Власне, він і був тепер зомбі.

— Можеш написати "хитрий" вірус?

— Можу, — таким самим тоном сказав Ігор.

— А... писав? — раптовий здогад сяйнув мені в голову.

— Писав. "Крюгер" й "Стрибунець" — мої.

Я засміявся. От звідки "макака-резус"!

— "Крюгер" — що це таке?

— Вірус. Рівно о дванадцятій починає видавати звук, наче скрегочуть кігті.

— Чудово! — посміхнувся я. — Отже, тепер ти мусиш написати вірус, який би ніс цей "тест". Зрозумів?

— Так, — голос програміста лишався таким же безбарвним.

А що, новий вірус можна так і назвати — "Зомбі".

— У випадку небезпеки — знищиш текст і себе. Зрозумів?

— Так.

— Кодову фразу зміни на... скажімо, "Чудова робота!". Ясно?

— Так.

— А тепер поведь себе як раніше. До побачення!

Ігор привітно кивнув й розвернувся до дисплею, а я швидко вийшов з кімнати.

Отже, ще одна. Ще одна людина повністю належить мені. Тепер за допомогою Ігорового вірусу я захоплю ще більше мозків. А коли настане час — з'явлюсь на телестудію, — чорт, погано, що Стаховича викрили! — зручно вмощуся перед камерою

— й з екрану недбало кину народові — своєму народові:

— Чудова робота!

І весь світ буде мій.

Але ж, чорт забирай, як все-таки хочеться поглянути, що діється на дисплеї протягом тих чотирьох хвилин!

Коли я буду володіти світом, мабуть все-таки не втримаюсь...